

Arkivnr: 2017/4336-6
Saksbehandlar: Lise Fauskanger Ådlandsvik

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Fylkestrafikksikringsutvalet i Hordaland		28.11.2017
Utval for miljø og samferdsel		29.11.2017
Fylkesutvalet		07.12.2017
Fylkestinget		12.12.2017

Investeringsprogram for fylkesvegnettet til Regional transportplan Hordaland 2018-2029

Samandrag

Fylkesrådmannen legg med dette fram sak om endeleg vedtak av *Investeringsprogram for fylkesvegnettet til Regional transportplan Hordaland 2018-2029*. Planforslaget har vore ute på høyring, og det har totalt kome inn 45 innspel til planforslaget.

Dei økonomiske rammene til drift, vedlikehald og investering på fylkesvegnettet i Hordaland gjev lite handlingsrom, og i Regional transportplan Hordaland 2018-2029 (RTP) ligg det fast at fylkeskommunen skal prioritere vedlikehald framfor nybygg, noko som speglar seg att i framlegg til investeringsprogram.

Eit sentralt grep i investeringsprogrammet er å opprett eit eige program for forsterkning av vegkroppen på viktige strekningar. I tillegg til vedlikehald og oppgradering av bruer og kaier så vert det til å sett av midlar til forsterknings-programmet.

Basert på innspela rår fylkesrådmannen til nokre endringar i planen. Forslag til endringar er omtalt i saksframlegget.

Økonomi: Saka er i tråd med forslag til budsjett og økonomiplan.

Klima: Satsinga på tiltak for mjuke trafikantar i saka vil føre til reduserte klimagassutslepp.

Folkehelse: Satsinga på tiltak for mjuke trafikantar i saka er positivt for trafikkisikring og folkehelsa.

Regional planstrategi: Kopling til Klimaplan for Hordaland, Regional transportplan og Regional areal- og transportplan for Bergensområdet.

Forslag til innstilling

- Fylkestinget vedtek *Investeringsprogram for fylkesvegnettet til Regional transportplan Hordaland 2018-2029*. Investeringsprogrammet skal følgje dei fylkeskommunale budsjett- og økonomiprosessane.
- Fylkestinget godkjenner ny framdriftsplan for utbetring av tunnelane etter Tunnelsikkerhetsforskriften, og ber om at denne vert oversendt til Vegdirektoratet.
- Fylkestinget er positiv til at det i handlingsprogrammet til NTP er lagt opp til auka rammer til rassikring på fylkesvegar i Hordaland, og ber om at det vert sett i gang planlegging på prioriterte prosjekt i investeringsprogrammet.
- Fylkestinget legg til grunn at det ikkje er rom for store, nye investeringsprosjekt på fylkesvegnettet i perioden 2018-2021, utanom bompengepakkane og rassikringsprosjekta.

5. Fylkestinget sluttar seg til målsetjinga om å sette av minimum 80 mill. kr årleg til forsterkning av eksisterande fylkesvegnett på investeringsbudsjettet. I 2018 er det forslag om 50 mill. kr til forsterkningsprogrammet.
6. Fylkestinget er positiv til at fleire kommunar ønskjer å inngå avtale med fylkeskommunen om spleiselag knytt til mindre utbetringar som til dømes gang- og sykkeltiltak.
7. For å sikre gjennomføring av alle prosjekta i Askøypakken ber fylkestinget om at det vert arbeidd med å auke inntektsgrunnlaget i pakken. Fylkestinget sluttar seg til utbyggingsrekkefølga av prosjekta i Askøypakken slik det går fram av investeringsprogrammet.
8. Fylkestinget sluttar seg til målsetjingane for trafikksikringsarbeidet, og dei tre særskilte satsingsområda i Hordaland:
 - Trafikksikringsarbeid i kommunane
 - Møte- og utforkøyringsulykker utanfor tettbygde strok
 - Mjuke trafikantar i regionsenter og langs skuleveg

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Håkon Rasmussen
fylkesdirektør samferdsel

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg

- 1 Investeringsprogram for fylkesvegnettet til RTP 2018-2029
- 2 Investeringsprogram for fylkesvegnettet til RTP 2018-2029 Vedlegg 1
- 3 Investeringsprogram for fylkesvegnettet til RTP 2018-2029 Vedlegg 2
- 4 Investeringsprogram for fylkesvegnettet til RTP 2018-2029 Vedlegg 3
- 5 Samlefil innspel til Investeringsprogram for fylkesvegnettet 2018-2029
- 6 Samandrag av høyringsinnspela til Investeringsprogram for fylkesvegnettet til RTP 2018-2029
- 7 Askøypakken_notat frå SVV og vedtak i kommunen

Fylkesrådmannen, 10.11.2017

Bakgrunn

Ved fylkestinget si handsaming av *Regional transportplan Hordaland 2018-2029* (RTP) (PS 39/2017), i møte 14. juni 2017, vart det gjort slikt vedtak:

1. Med heimel i plan- og bygningslova § 8-4 vedtek fylkestinget Regional transportplan Hordaland 2018-2029, med tilrådde endringar, slik det kjem fram av saksframlegget.

2. Fylkesrådmannen får fullmakt til gjere språklege endringar, samt rette opp og oppdatere tal og statistikk i tekst og figurar/tabellar.

3. Fylkeskommunen vil vurdere alle ferjestrekningar som kan være aktuelle som ferjeavløysingsprosjekt.

4. Kollektivfelt på 4-felts innfartsårer er naudsynt for å sleppe bussane fram. Fylkestinget ber Statens vegvesen leggje fram plan for gjennomføring.

5. Punkt 7.4 Styrke miljøvennlege transportformer: Rådmannen kjem tilbake med utvida plan for trolleybuss-satsing med vekt på fleksibel teknologi i kombinasjon med linje og batteri.

6. Samanhengande sykkelvegnett i Bergen må prioriterast. Fylkets strategi for utvikling av øvrig samanhengande sykkelvegnett skal baserast på sykkelbyprosjektet.

7. Fylkestinget ønskjer å leggje til rette for auka privat bildeling.

8. Det bør tidleg i planperioden gjennomførast ei ny stor kartlegging av gang- og sykkeltilbod, slik som Statens vegvesen gjennomførte sist i 1997. I tillegg bør det i Bergensområdet gjennomførast ei sykkelundersøking om dagens og morgondagens syklistar slik som Oslo har gjort i undersøkinga «Oslosyklisten».

9. Fylkestinget understrekar at det store etterslepet på vegvedlikehald av fylkesvegar må ha stort fokus framover, både opp mot sentrale myndigheiter og i budsjettprosessen.

10. Det vert føresett at RTP, RATP og plankart vert samordna og oppdatert i samsvar med dei vedtaka som vert gjort.

Under kapittel 6.3.4 Reiseliv og kollektivtransport.

Snøggbåten i Sunnhordland er eit reiselivstilbod med unytta potensiale. Snøggbåten i Sunnhordland må marknadsførast som eit reiselivsprodukt langs heile ruta, slik andre ruter er.

Fylkesutvalet vedtok i møte av 22. juni 2017 (PS 178/2017) å sende Investeringsprogram for fylkesvegnettet på høyring utan forutgåande politisk handsaming. Fylkesrådmannen sendte dokumentet på høyring 13. september 2017, med høyringsfrist 20. oktober 2017. Det kom inn 45 høyringsinnspel.

Generelt om innhald i investeringsprogrammet

Investeringsprogram for fylkesvegnettet til RTP 2018-2029 er ein handlingsplan for å følgje opp mål, strategiar, prioriteringar og bindingar i Regional transportplan Hordaland 2018-2029 (RTP).

Investeringsprogrammet er eit oppfølgingsdokument i tillegg til Handlingsprogrammet for RTP (vedlegg til RTP). Handlingsprogram for RTP omhandlar aktuelle utgreiings- og utviklingsoppgåver, - omtalt som tiltak. Investeringsprogrammet omtalar prioritering av konkrete prosjekt og tiltak på fylkesvegnettet basert på føringane i RTP.

Dette er det fyrste investeringsprogrammet for fylkesvegnettet i Hordaland, og representerer eit nytt verktøy for langsiktig planlegging av drift, vedlikehald og investeringar på fylkesvegane. Det er utarbeida ny struktur på investeringsprogrammet, der det årlege *Plan- og byggeprogrammet for Hordaland utanom Bergen*, og den fireårige *Handlingsplan for trafikksikring i Hordaland* er inkludert. Investeringsprogrammet skal rullerast årleg, og vil såleis danne utgangspunkt for prioriteringar i budsjett- og økonomiplanar.

Investeringsprogrammet har seks kapittel. Kapittel 1 til 3, og 6, er overordna kapittel som omhandlar mål, styring, tidlegare og forventa måloppnåing. Kapittel 4 tek føre seg dei økonomiske rammene, medan kapittel 5 gjer greie for prosjekt og tiltak som er prioritert. Investeringsprogrammet har tre vedlegg; 19 prosjektark som viser tiltaka som skal gjennomførast i 2018, ein detaljert oversikt for perioden over kollektivtiltak, trafikksikringstiltak, gang- og sykkeltiltak, og tiltak innanfor miljø og service. Avslutningsvis er det eit vedlegg med ein oversikt over trafikkykkesstatistikken i perioden 2000-2016.

Som ein del av den politiske handsaminga av investeringsprogrammet er utbyggingsrekkefølga for dei attståande prosjekta i Askøypakken inkludert. Statens vegvesen har utarbeidd eit notat av 05.09.2017 med

forslag til utbyggingsrekkefølge. Dette notatet har vore sendt til kommunen for uttale, og er vedlagt denne saka.

Særskilte tema

Porteføljestyring og økonomiske rammer

Investeringsprogrammet skal innføre porteføljestyring for å velje og vedta dei «rette» prosjekta og tiltaka. Porteføljestyringa skal bidra til at samla ressursinnsats og prioritering av prosjekt og tiltak, er mest mogeleg i samsvar med mål og strategiar i RTP.

I RTP ligg det fast at fylkeskommunen skal prioritere vedlikehald framfor nybygg, og dette speglar seg att i investeringsprogrammet. På investeringsida inneber dette lite fylkeskommunale midlar utanom det som går inn i bompengepakane. På same tid er fylkeskommunen positiv til spleiselag med kommunar og andre for mellom anna å byggje gang- og sykkelveggar.

Sjølv innanfor drift og vedlikehald vil måla som er sett vanskeleg kunne oppfyllest. Med bakgrunn i rammene vil ein ikkje kunne stoppe forfallet, og midlane til dekkelegging strekk ikkje til.

Tydelegare føringar i planprosessar

Fylkeskommunen ønskjer å gje tydelegare føringar i planprosessar (kap. 5.2). Dette gjeld spesielt på kva som skal planleggjast, og kva val av standard som skal leggjast til grunn. Før kommunane set i gang planprosjekt knytt til fylkesveggar bør det vere dialog og avklaringar med vegeigar. Fylkeskommunen har ikkje rom for å finansiere prosjekt som ikkje er vedtekte i fylkestinget, og planlegginga må vere i tråd med prioriteringar i RTP og med investeringsprogrammet.

Kartet «Prioriteringar i investeringsprogrammet 2018-2029» (kap. 5.3) syner ei todelt prioritering av kva for nokre strekningsvise utbetningsprosjekt fylkeskommunen ønskjer å prioritere, ved auke i den økonomiske ramma. Dette avheng av at det blir gitt ei vesentleg auke i dei fylkeskommunale løyvingane til fylkesveggar.

Framtidige ferjeavløysingsprosjekt

Når det gjeld framtidige ferjeavløysingsprosjekt (kap. 5.3.3) er det i Hordaland fleire fylkesferjesamband der det ligg føre, eller pågår planarbeid. Med referanse til tiltaket frå handlingsprogrammet til RTP vil fylkeskommunen vurdere løysingar og kostnader på ferjestrekningar der det kan vere aktuelt med ferjeavløysingsprosjekt, i form av bru etter undersjøisk tunnel. Det er ein føresetnad for å kunne sende inn søknad om ferjeavløysingsmidlar at det ligg føre ein godkjent reguleringsplan og ein realistisk finansieringsplan for prosjektet, med eit kostnadsoverslag med ei uvisse på maksimalt +/- 10 prosent. Fylkeskommunen legg til grunn at desse prosjekta ikkje skal tilførast vesentlege budsjettmidlar frå fylkesbudsjettet utover det som følgjer av ordninga.

Rassikring

Fylkeskommunen la i sitt framlegg til Investeringsprogram (høyringsutkastet) opp til ei ramme på 1,29 mrd. kr. til rassikring (kap. 5.3.4) i 12 årsperioden. Etter høyringsutkastet har staten lagt fram handlingsprogrammet til Nasjonal Transportplan (NTP).

I «Utkast til Statens vegvesens handlingsprogram 2018-2023 til NTP» er det foreslått ei ramme til skredsikringstiltak på fylkesvegnettet i Hordaland på 838,4 millionar kroner (18,4%) for perioden 2018-2023, men desse er så langt ikkje fordelt på dei einskilde åra. Dette utgjør omlag 140 mill kroner (2018-kr) i årleg gjennomsnitt. For seksårsperioden 2024-2029 er det i vedtatt Nasjonal transportplan lagt inn ei ramme på 7681 millionar kroner til rassikring av fylkesvegnettet. Kva Hordaland fylkeskommune sin del av desse midlane vil bli er svært usikkert, men om ein legg til grunn same andel som i perioden 2018-2023, nemleg 18,4%, vil den gjennomsnittlege årlege ramma bli 235 millionar kroner. Dette vil i så fall gi eit statleg tilskot på 2,25 milliardar kroner for perioden 2018-2029. I tillegg vil fylkeskommunen løyve meirverdiavgift.

Kapittelet og rammene er såleis vesentleg endra samanlikna med høyringsutkastet. Ut frå dette vert det lagt fram forslag om å starte opp planlegging og bygging av mindre tiltak i 2018. I tillegg foreslår ein å starte planlegging av nokre større tunneltiltak på det overordna vegnettet.

Fornyning og opprusting - forsterkningsprogrammet

Den tidlegare potten til standardheving og programområda er no samla i ei felles ramme, kalla fornying og opprusting (kap. 5.3.5), og for fyrste fireårsperiode er det sett av 1,288 mill. kr. Opprusting av tunnelar, inkludert oppgradering etter *Tunnelsikkerhetsforskriften*, og opprusting av bruar og kaiar er den største delen av potten, saman med midlar til forsterkning. Her er det store etterslep, og dei kommande åra vil vere svært krevjande for fylkeskommunen som vegeigar.

Det er sett av 100 mill. kr årleg til tunnelar, - noko som er langt lågare enn det behovet som er. Det same gjeld bruar og kaiar. Dei mest kritiske skadde bruene må rustast opp i planperioden 2018-2029 (kap. 5.3.5.2). Det vil bli arbeidd med i eit eige opprustingsprogram for dei store fylkesvegbruene. Kostnadene med oppgraderinga må sjåast i samanheng med fylkeskommunalt bidrag til framtidige bompengepakkar.

Når det gjeld forsterkning er den faglege tilrådinga er at det er naudsynt å setje av minimum 80 mill. kr til forsterkning av eksisterande fylkesvegnett på investeringsprogrammet kvart år. I 2018 er det sett av 50 mill. kr, og totalt i fyrste fireårsperiode er det sett av 261 mill. kr, - noko som ligg langt under behovet.

I dette arbeidet vert det lagt til grunn at ved behov for å utføre forsterkningstiltak så vert tiltaka sett i ein samanheng, noko som inneber at dei vert gjort samstundes. På det overordna fylkesvegnettet skal det vere strekningsvise utbetringar, og på det øvrige fylkesvegnettet skal dei punktvis utbetringane vert gjort over ei lengre strekning.

Tunnelsikkerhetsforskriften

Statens vegvesen har revidert tunnelopprustingstiltaksplanen for å kunne gje eit oversyn over tiltak og kostnadar for tunnelane som kjem inn under forskrifta. Tiltaksplanen vil legge opp til at nokre tunnelar vert oppjusterte kvart år i samsvar med føresegna. Alle tiltaka må vere gjennomførte innan utgangen av 2025, jf. svar på søknad om utsett frist frå Vegdirektoratet av 15.06.2016, inkludert opphavleg tiltaksplan for opprusting av fylkesvegtunnelar i Hordaland fylkeskommune. Ettersom det er gjort endringar skal ny framdriftsplan sendast til Vegdirektoratet i desember 2017.

Fv. 551 Folgefonntunnelen er den mest kostbare fylkesvegtunnelen som skal oppgraderast etter *Tunnelsikkerhetsforskriften*. Dette er eit svært omfattande arbeid, og Folgefonntunnelen ligg difor inne som eit eige utgreiingsprosjekt i plandelen der ein skal kartlegge aktuelle vedlikehaldstiltak.

Samarbeidsprosjekt – Mindre utbetringar (spleiselag)

Fylkeskommunen er positiv til å yte tilskot til mindre utbetringstiltak med kommunar og andre. Dei mest vanlege prosjekta er kommunar som skal legge vatn- og avløpsleidningar langs fylkesvegnettet, og som samtidig legg til rette for eit tilbod for mjuke trafikantar. Fylkeskommunen bad særskilt høyringspartane spele inn aktuelle samarbeidsprosjekt som ein del av høyringa, og dette er arbeidd inn i investeringsprogrammet, kap. 5.3.5.4.

Satsing på trafikksikring i kommande planperiode

Tidlegare hadde Hordaland fylkeskommune ein eigen fireåring *Handlingsplan for trafikksikring i Hordaland*. Denne er no teke inn som ei del av Investeringsprogrammet. Nullvisjonen ligg fast, og Hordaland føl *Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg* sine nasjonale måltal, og etappemålet som er sett for Hordaland med reduksjon i tal drepne og hardt skadde i trafikken.

I kommande planperiode er følgjande tre satsingsområde lagt til grunn:

- Trafikksikringsarbeid i kommunane
- Møte- og utforkøyringsulykker utanfor tettbygde strok
- Mjuke trafikantar i regionsenter og langs skuleveg

Meir om høyringsinnspela og tilrådde endringar

Generelt om høyringsinnspela

Det har kome inn 45 uttalar til planforslaget; av desse var det 28 kommunar og 3 regionråd. I tillegg til ulike interesseorganisasjonar, grendelag og privatpersonar. Det har kome inn mange gode og konstruktive innspel. Generelt sluttar høyringspartane seg til dei prioriteringane av prosjekt og tiltak som vert lagt fram. Samstundes peikar innspela på eit breitt spekter av tiltak det er ønskje om løfte fram, eller gjere endringar på. Sentrale og gjennomgåande tema i innspela er omtalt under, basert på ei samla vurdering.

Utover dette så vert ikkje uttalar som rettar seg mot tiltak på riksvegnettet teke til følge. Desse har ikkje relevans for eit investeringsprogram for fylkesvegnettet. Det same gjeld også uttalar som omhandlar kollektivtransporten og snøggåttilbodet.

Todelinga av fylkesvegnettet i overordna og øvrig vegnett vart vedteke i førre RTP. Fem kriterium vart lagt til grunn for denne delinga. I gjeldande RTP vart dette prinsippet oppretthalde. Under rulleringsarbeidet med RTP vart det gjort ein gjennomgang av fylkesvegnettet for å kontrollere om fylkesvegane var kategorisert under rett kategori etter dei fem kriteria. Nokre uttalar til investeringsprogrammet rettar seg mot todelinga av fylkesvegnettet, men dette ligg fast i gjeldande RTP, og fell med det utanfor mandatet til investeringsprogrammet.

Eit samandrag av kvart innspel er presentert i vedlegget *Samandrag av høyringsinnspela til Investeringsprogram for fylkesvegnettet til RTP 2018-2029*. I tillegg er alle innspela tilgjengeleg i vedlegget *Samlefil innspel til Investeringsprogram for fylkesvegnettet 2018-2029*. Innspela tek opp eit breitt spekter av tema, og er lagt til grunn for tilrådde endringar.

Kort omtale av dei ulike kapitla og tilrådde endringar

A) Mål og styring (kap.2)

Uttalane støttar i hovudsak Hordaland fylkeskommune sine vurderingar og prioriteringar i investeringsprogrammet. I den grad porteføljestyringa vert kommentert særskilt, så vert det gjeve tilslutnad til at dette vil kunne gje meir målretta og effektiv styring av vegpolitiske prioriteringar.

Det er ikkje gjort endringar i dette kapitlet.

B) Tidlegare måloppnåing (kap. 3)

Det har ikkje kome inn særskilde merknader til kap. 3. Fylkesrådmannen har ikkje gjort endringar i dette kapitlet, forutan å oppdatere figur 3, 6 og 8 med 2018-tal.

C) Økonomiske rammer (kap. 4)

I fleire av uttalane vert situasjonen på dagens fylkesvegnett kommentert, og det vert peika på ei stor uro for det store vedlikehaldsetterslepet, og fylkeskommunen sine avgrensa økonomiske rammer. I uttalane vert det vist forståing for at fylkeskommunen må prioritere innanfor dei midlane som ein har til rådvelde, og i hovudsak er uttalane tydeleg på kva strekningar dei ønskjer å få utført standardhevingstiltaket, og i vesentleg mindre grad vert det peika på bygging av ny fylkesveg. Ut frå dette så føl innspela opp fylkeskommunen sin strategi ved å prioritere vedlikehald framfor nybygg.

Det er ikkje gjort endringar i dette kapitlet.

D) Prioriteringar av prosjekt og tiltak (kap. 5)

Dei aller fleste uttalane peiker på fylkesvegstrekingar som ein ønskjer å få utbetre, enten gjennom reine vedlikehaldstiltak, eller ved vegutviding og betre tilbod til mjuke trafikantar.

Fleire av kommunane ber også om at det vert sett i gang planlegging og/eller prosjektering av investeringsprosjekt. Prosjekta spenner vidt. I planprogrammet planprogram (kap. 5.2) er det berre dei største og pågåande investeringstiltaka som er omtalt, og det ikkje er gjort endringar i dette delkapitlet etter høyringsfasen.

Fv. 7 Tokagjelet i Kvam herad og Fv. 565 Alversund bru i Lindås kommune er dei to største og viktigaste plan- og utgreiingsprosjekta i kapitelet, som ikkje er ein del av en bompengepakke. Utfordringane i begge desse prosjekta er svært store, noko som også går fram i fleire av uttalanene. Kommunane og næringslivet i desse regionane har peika særskilt på det.

Som følgje av at det i framlegg til Handlingsprogram 2018-2023 (2029) til Nasjonal transportplan (NTP) er sett av meir statlege midlar til rassikring, enn det som gjekk fram av framlegget til investeringsprogram, så er omtalen og fordelinga av rassikringsmidlar (kap. 5.3.4) vesentleg endra.

Med bakgrunn i innspela som kommunane har kome med til spleiselag til mindre utbetringar (kap. 5.3.5.4), så er dette kapitlet vesentleg endra.

Når det gjeld programområda Kollektiv (kap. 5.3.5.5), Trafikksikring (kap. 5.3.5.6), Gang og sykkel (kap. 5.3.5.7) og Miljø og service (kap. 5.3.5.8) så var ikkje desse nærare spesifisert i framlegg til utkast til investeringsprogram. Oversikten over planlagde tiltak er å finne i *Vedlegg 2. Fordeling av midlar til Kollektivtiltak, Trafikksikringstiltak, Gang- og sykkeltiltak og Miljø og servicetiltak.*

E) Forventa måloppnåing (kap. 6)

Det har ikkje kome inn særskilde merknader til kap. 6. Fylkesrådmannen har etter ei samla vurdering justert ned målalet for 2018 for tal km fylkesveg som vert opna for trafikk i 2018 frå 4 til 2, og tal km dekkelagt fylkesveg frå 80 til 40, og tal haldeplassar langs fylkesveg som er universelt utforma og opna for trafikk; frå 50 til 20.

Nærare om vurderinga av innkomne forslag til Mindre utbetringar (spleiselag)

I kommunane sine uttalar var det fleire som ønskte å vere med på spleiselag, men gjennomgåande så var prosjekta som var foreslått ikkje fullgodt utgreidd til å ta dei inn dei aller fyrste åra i planperioden. Desse må difor arbeidast vidare med fram mot rullering i 2018. Vidare vart det også lagt fram forslag om tiltak er for omfattande og kostbart til å kunne vurderast innanfor denne posten, i kombinasjon med at tiltaket var på øvrig fylkesvegnett. Fylkeskommunen ser det ikkje som aktuelt å inngå spleiselag på tiltak på kommunalt vegnett.

Posten Mindre utbetringar er særskilt sett av til mindre samarbeidsprosjekt med kommunar. Merk at nokre av desse prosjekta også er lagt under posten gang- og sykkeltiltak, - men er likefram spleiselag. Mange av desse prosjekta vil ha positiv verknad, også for det som er definert under andre programområde, og i særleg grad innanfor trafikksikringstiltak. I nokre høve er det kommunane som er byggherre.

I vurderinga er det i stor grad lagt vekt på om tiltaket ligg på overordna fylkesvegnett, er knytt til regionsenter eller kommunesenter, rettar seg inn mot mjuke trafikantar, skuleveg eller er vegtiltak retta mot næringslivet inkludert reiseliv. Dette er kriterium som går ut frå RTP sine prioriteringar.

Utover dei tiltaka som var nemnd i høyringsutkastet til investeringsprogram er følgjande prosjekt sett opp med midlar i 2018:

- Fv. 393/395 Etablere møteplassar, Lindås
- Fv. 57 Kvitmaling av tunnelar, Lindås
- Fv. 209 Foldnesvegen, Fjell
- Fv. 247 Holme – Tveit, Meland

Dei to sistnemnde er avhengig av at det vert skrive ein finansieringsavtale.

Når det gjeld Fv. 209 Foldnesvegen så er det eit stort behov for utbetring av vegen med etablering av gang- og sykkelveg. Vegen ligg på overordna fylkesvegnett, har eit ÅDT på mellom 3000-4500, og er i gang- og sykkelavstand regionsenteret på Straume. Strekinga er på 1,7 km. Tiltaket er kostnadsrekna til om lag 80 mill. kroner eks. mva. Det vert lagt opp til ei kostnadsdeling på 50/50 med kommunen. Ut frå dei kriterier som

er sett for denne type tiltak, så er dette eit særst godt tiltak. Tiltaket er prioritert i Fjell kommune sin søknad om å verte sykkelby.

Andre prosjekt som kan vurderast nærare ved rullering av investeringsprogrammet i 2018 er følgjande:

- Fv. 107 Sætveithagen – Jondal, Jondal
- Fv. 7 Kvamskogen, Kvam
- Fv. 7 Eikedalen – Fossen bratte, Samnanger
- Fv. 7 Raunekleiva – Ådland, Samnanger
- Fv. 49 Reiso – Våge, Tysnes
- Kollektivknutepunkt i Odda sentrum, Odda
- Fv. 394, Fv. 395, Fv.397/399, Fv. 401, Fv. 402, Fv. 404, og Fv. 415, Lindås

Lindås kommune har svært mykje fylkesveg, og som lista viser så har kommunen har meldt inn mange ulike vegstrekningar, - med ulike behov. I tillegg så ønskjer fylkeskommunen å gå i dialog med kommunen om å inngå ein sykkelbyavtale. Dette vil vere eit viktig grep i arbeidet med å utvikle Knarvik ytterlegare som regionsenter.

Miljø og service – tiltak retta mot reiselivet

Det kom inn fleire innspel frå kommunar og reiselivsaktørar som peika på servicetilhøva for turistar langs fylkesvegnettet. Særleg gjeld dette rasteplassar og toalettfasilitetar i Hardangerområdet. I Hardanger er Fv. 7 Granvin - Steinsdalsfossen, Fv. 49 Norheimsund - Tørvikbygd, og Fv. 550 Jondal – Utne kategorisert som Nasjonal turistveg. Hordaland, og ikkje minst Hardanger, er med det ein viktig reiselivsdestinasjon, og fylkeskommunen spelar ei rolle i koordinering og tilrettelegging for reiselivsnæringa. Det er eit stort behov for fleire rasteplassar, og fylkeskommunen arbeidet med å finne gode løysingar. Fylkesrådmannen vil leggje fram sak til fylkesutvalet våren 2018 om prosjekt om Reiseliv og infrastruktur.

Det er i framlegget til investeringsprogram lagt fram forslag om å løyve midlar til rasteplass på Fv. 7 i Ålvik i 2018.

Ferjeavløysingsmidlane

Fleire av uttalane knytte seg til ulike ferjeavløysingsprosjekt. Både kommunane Masfjorden og Tysnes ber om at ferjeavløysingsprosjekt frå større merksemd i investeringsprogrammet, og at fylkeskommunen prioriterer slike prosjekt økonomisk. Fylkestinget får lagt fram ei eiga sak om Masfjordbura i desember 2017.

Austevoll kommune, på si side, ber om at investeringsprogrammet opnar for framtidige ferjeavløysingsprosjekt, og peikar på eit nytt vegsamband koplta til E39. Dette er ikkje omtalt i investeringsprogrammet, men er noko fylkeskommunen vil kome attende til.

Askøypakken og prioriteringar

Som mange andre bompengepakkar er Askøypakken underfinansiert. Dette skuldast både at prosjekta blir dyrare enn føresett i stortingsproposisjonen, og at inntektene er lågare enn føresett. Inntektssvikten skuldast i stor grad fritaket for elbilar, men også mindre trafikk enn det var lagt til grunn i bompengesøknaden.

Statens vegvesen har utarbeidd notat av 05.09.2017 (vedlagt) med forslag til utbyggingsrekkefølge ut frå følgjande kriterium; Planstatus for prosjektet, overordna/øvrige fylkesveg, trafikkmengde (ÅDT), nytte for mjuke trafikantar og kollektivtrafikk og betring av trafikksikkerheit og framkome. Ut frå dette foreslår Statens vegvesen følgjande utbyggingsrekkefølge i tillegg til kollektivtiltaka:

1. Fv. 563 Strømsnes-Hop
2. Fv. 562 Lavik-Haugland
3. Fv. 213 Skiftesvik-Marikoven
4. Fv. 212 Slettebrekka-Hetlevik
5. Fv. 562 Fromreide-Kjerrgarden

6. Fv. 562 Fauskanger sør
7. Fv. 563 Florvåg-Erdal (attstående del på 600 m)

Askøy kommunestyre sitt vedtak av 02.11.2017 om Finansiering og utbyggingsrekkefølge av Askøypakken - Uttale fra Askøy kommune er vedlagt saka. Kommunestyret understrekar i uttalen at alle prosjekta i Askøypakken blir gjennomført, og nemner nokre tiltak for å auka inntektsgrunnlaget. Kommunestyret har ingen merknader til utbyggingsrekkefølga.

Fylkesrådmannen sine kommentarar

Fylkesrådmannen finn at det er eit godt og grundig arbeid som har vore gjort i arbeidet med å utarbeide investeringsprogrammet for fylkesvegnettet. Investeringsprogrammet vil bli eit viktig og sentralt styringsdokument for investeringane på fylkesvegnettet i åra som kjem.

Fylkesrådmannen er uroa over det omfattande forfallet på fylkesvegnettet i Hordaland. Statens vegvesen sine analyser som viser eit aukande forfall som i 2016 er på 7,3 milliard kroner er svært alvorleg, og det er ein krevjande situasjon fylkeskommunen er i. Fylkesrådmannen gjer merksam på at den tidlegare potten til standardheving og programområda no er samla i ei felles ramme kalla Fornyng og opprusting. Eit viktig grep i investeringsprogrammet er å prioritere tiltak innanfor denne potten, i kombinasjon med vedlikehald på det overordna fylkesvegnettet. På det øvrige fylkesvegnettet er det mogleg å få gjort viktige, men relativt lite kostnadskrevjane, forfallsutbetringar.

I *Strategi for drift og vedlikehald for fylkesvegnettet fram mot 2029*, som vart vedteke i fylkestinget i desember 2016, er det vedteke at fylkeskommunen skal prioritere vedlikehald og utbetring framfor nybygging for å stoppe veksten i forfallet. Fylkesrådmannen er av den meining at investeringsprogrammet, så langt det let seg gjere innanfor økonomiske rammes, føl opp dette målet.

Dei siste tjue åra er det gjort store investeringar på fylkesvegnettet i Hordaland som til dømes Folgefonntunnelen, Askøybrua, Osterøybrua og Bømløbrua. Kostnadane med vedlikehald av slike store prosjekt vil krevje mykje av fylkeskommunen, og fylkesrådmannen rår til at det vert oppretta eit eige program for oppgradering og vedlikehald av store fylkesvegbruer. Når det gjeld Folgefonntunnelen så er det sett av midlar til ei utgreiing som skal klargjere trongen for oppgraderingstiltak som må til for å tilfredstille krav i *Tunnelsikkerhetsforskriften*.

Fylkesrådmannen har ved fleire høve tidlegare peika på dei bindingane som *Tunnelsikkerhetsforskrifta* legg på fylkeskommunen. Etersom det no er gjort endringar i kostnadsoverslag og prioriteringa av når tiltak i tunnelane skal gjennomførast vil fylkesrådmannen oversende ny framdriftsplan til Vegdirektoratet.

Fylkesrådmannen legg til grunn at det ikkje er rom for store, nye investeringsprosjekt på fylkesvegnettet i perioden 2018-2021, utanom bompengepakane og rassikringsprosjekta.

Tiltak som legg til rette for gåande og syklende er prioriterte både hjå fylkeskommunen og kommunane, noko som mellom anna viste att i dei kommunale uttalane og forslag til spleiselag. Fylkestinget har bedt om ein plan for raskare gjennomføring og betre samarbeid slik at tiltak knytt til trafikkisikring og sykkelveggar kan verte gjennomført meir effektivt. Fylkesrådmannen vil komme attende med ei eiga sak om dette. Denne saka må sjåast i samanheng med kartleggingsarbeidet av gang- og sykkeltilbod, jf. kartlegginga som vart gjort i 1997.

Det er viktig å merke seg at planlegginga av nye gang- og sykkelveggar må sjåast i samanheng med dei rammene som fylkeskommunen har til rådvelde, og det behovet som ligg til grunn for tiltaket. Det er viktig å planlegge prosjekt som let seg realisere innanfor dei økonomiske rammene til fylkeskommunen.

Fylkesrådmannen vil leggje fram ei eiga sak om handlingsplan for innfartsparkering tidleg i 2018. I programområde for kollektivtiltak er det sett av 3 mill. kr årleg til innfartsparkering. I handlingsplanen vil årleg trong for midlar til innfartsparkring verte synleggjort.

Dei to siste åra, 2015 og 2016, har fylkestinget løyvd opp midlane som ikkje vert nytta innanfor investeringsramma til ei tilskotsordning kalla «Punktutbetring og trygge skuleveggar». Kommunane har blitt invitert til å søket om tilskot til å utføre tiltak på fylkesvegnettet. Kommunane har vist stor interesse med å søkje om desse midlane, men det har vore stor variasjon i kva grad kommunane har klart å gjennomføre tiltaka. Mange av kommunane har meldt tilbake at dei likevel ikkje klarer å gjennomføre tiltaket. Fylkesrådmannen vil komme attende med ei eiga evaluerings sak om tilskotsordninga 2016/2017 våren 2018. Ut frå dette vurderer fylkesrådmannen det slik at desse midlane ikkje lenger bør gå til ei tilskotsordning, men nyttast til å utføre tiltak som fylkeskommunen har prioritert på sine tiltakslistar. I stor grad vil dette omhandle vedlikehaldstiltak, slik som for eksempel dekkelegging. Dette heng saman med det store vedlikehaldsetterslepet på fylkesvegnettet.

Fylkesrådmannen registrerar at det ved nedlegging av barne- og ungdomsskular vert lagt eit stort ansvar på fylkeskommunen som vegeigar for å leggje til rette for dei mjuke trafikantane, - ikkje minst gjeld dette haldeplassar for buss. Dette er særskild kostnads krevjande for fylkeskommunen. Fylkesrådmannen vil leggje fram ei sak om fylkeskommunen sitt ansvar knytt til skuleskyss og fysisk tilrettelegging på fylkesveg for skuleelevar ved skulenedlegging.

Fylkesrådmannen tilrår at planen vert vedtatt med tilrådde endringar.